

Kapitalno budžetiranje u Makedoniji

Ministarstvo finansija – Republika Makedonija

Osnova za pripremu budžeta

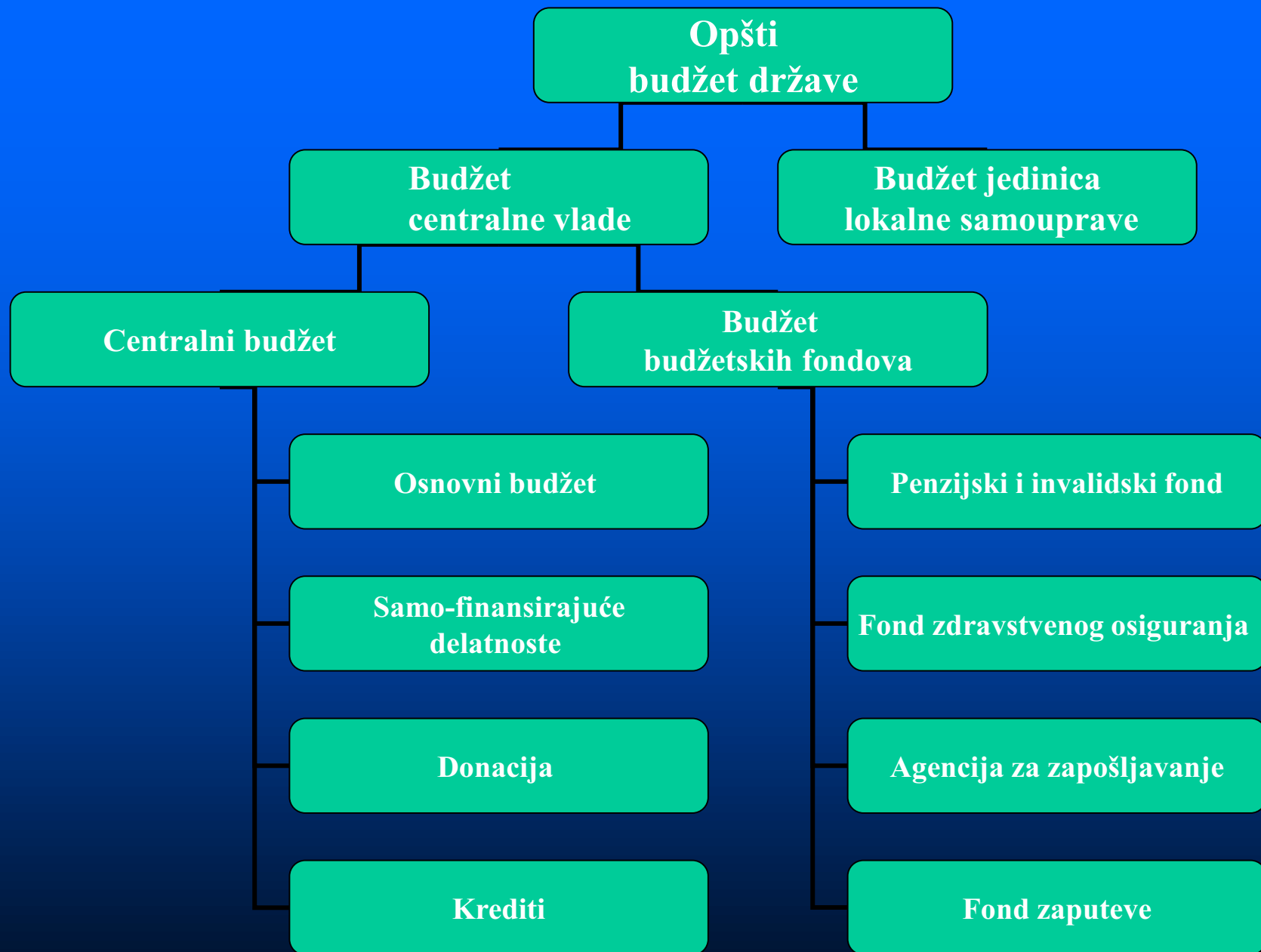
DEFINICIJA: budžet Republike Makedonije predstavlja godišnji plan prihoda i rashoda i odnosi se na period od 12 meseci.

VREMENSKI OKVIR: fiskalna godina počinje 1. januara i završava se 31. decembra.

PRETPOSTAVKE: osnovu za pripremu budžeta čine:

- strateški prioriteti Vlade
- fiskalna strategija
- nacrt strateških planova budžetskih korisnika.

NADLEŽNOST: Ministar finansija



Budžet Republike Makedonije

(Ekonomska klasifikacija)

Prihodi

- Poreski prihodi
- Socijalni doprinosi
- Van-poreski prihodi
- Kapitalni prihodi
- Inostrane donacije

Rashodi

- Plate i naknade
- Robe i usluge
- Transferi
- Kamate
- Kapitalni troškovi

Budžet Republike Makedonije *(Funkcionalna klasifikacija)*

1. Opšte javne usluge
2. Odbrana
3. Javni red i bezbednost
4. Ekonomski poslovi
5. Zaštita životne sredine
6. Stanovanje i zajednica
7. Zdravlje
8. Rekreacija, kultura i religija
9. Obrazovanje
10. Socijalna zaštita

BUDŽETSKI CIKLUS



Strateški prioriteti Vlade

Vlada Republike Makedonije određuje strateške prioritete za narednu godinu najkasnije do 15. aprila tekuće godine

Budžetski korisnici pripremaju trogodišnje strateške planove koji pokrivaju programe i aktivnosti za realizaciju strateških prioriteta Vlade, uključujući kapitalne troškove

Budžetski korisnici obavezno moraju u svoje budžete da uključe strateške prioritete, kao zbir ciljeva i inicijativa.

Fiskalna strategija i srednjoročni okvir

Ministarstvo finansija priprema srednjoročnu (trogodišnju) fiskalnu strategiju, i predlaže smernice i ciljeve fiskalne politike, makroekonomske projekcije i javni dug.

Fiskalnu strategiju Vlada usvaja najkasnije do 31. maja tekuće fiskalne godine

Na osnovu Fiskalne strategije Vlada određuje maksimalne iznose aproprijacija budžetskih korisnika za narednu fiskalnu godinu najkasnije do kraja maja tekuće fiskalne godine

Budžetsko pismo

Na osnovu usvojene Fiskalne strategije i utvrđenih maksimalnih iznosa aproprijacija Ministarstvo finansija upućuje budžetskim korisnicima, najkasnije do 15. juna, budžetsko pismo koje sadrži uputstva o budžetu.

Sadržaj budžetskog pisma:

- Projekcija makroekonomskih agregata,
- Strateški prioriteti koje određuje Vlada,
- Maksimalni iznos troškova,
- Uputstva za podnošenje budžetskih zahteva i pripremu plana razvoja.

Program razvoja

- Plan programa razvoja predstavlja srednjoročnu prezentaciju programa koji se odnose na razvojne investicije
- Budžetski korisnici predlažu planove programa razvoja koji se podnose Vladi na odobrenje najkasnije do 15. jula tekuće godine.
- Vlada ih odobrava najkasnije 15. avgusta tekuće godine.

Podnošenje budžetskih zahteva

Korisnici budžeta pripremaju budžetske zahteve u skladu s uputstvima i smernicama sadržanim u budžetskom pismu.

Programi i pod-programi korisnika budžeta koji se nalaze u planu programa razvoja (kapitalni projekti) koji je odobrila Vlada biće uključeni u nacrt budžetskih zahteva.

Korisnici budžeta za svoje aktivnosti koje su pokrivene programom podnose budžetski zahtev Ministarstvu finansija do 1. septembra.

Prilagođavanje budžetskih zahteva

Ministarstvo finansija proverava da li su budžetski zahtevi prilagođeni uzimajući u obzir:

- usvojene maksimalne iznose apropijacija,**
- njihovu usklađenost s direktivama i uputstvima sadržanim u budžetskom pismu, i**
- njihovu prilagođenost u pogledu efikasnosti, prioriteta i racionalnosti zahteva .**

Ministar finansija prilagođava nacрте budžetskih zahteva sa rukovodiocima budžetskih korisnika .

Budžet

Nacrt budžeta Republike Makedonije podnosi se Vladi do 1. novembra.

Vlada podnosi Parlamentu nacrt budžeta Republike Makedonije najkasnije do 15. novembra tekuće godine.

Parlament Republike Makedonije usvaja budžet Republike Makedonije najkasnije do 31. decembra.

Srednjoročna fiskalna strategija prilaže se kao dokument uz budžet.

Kapitalno i programsko budžetiranje

Programsko planiranje budžeta u stvari znači obezbeđenje resursa kojima će biti ostvareni ciljevi koji su definisani u programu, kao i nadgledanje njihove realizacije preko ostvarenih rezultata.

Od 2009. definišu se programi razvoja koji se odnose na projekte s višegodišnjim investiranjem (kapitalni projekti) i na projekte koji se finansiraju iz IPA fondova .

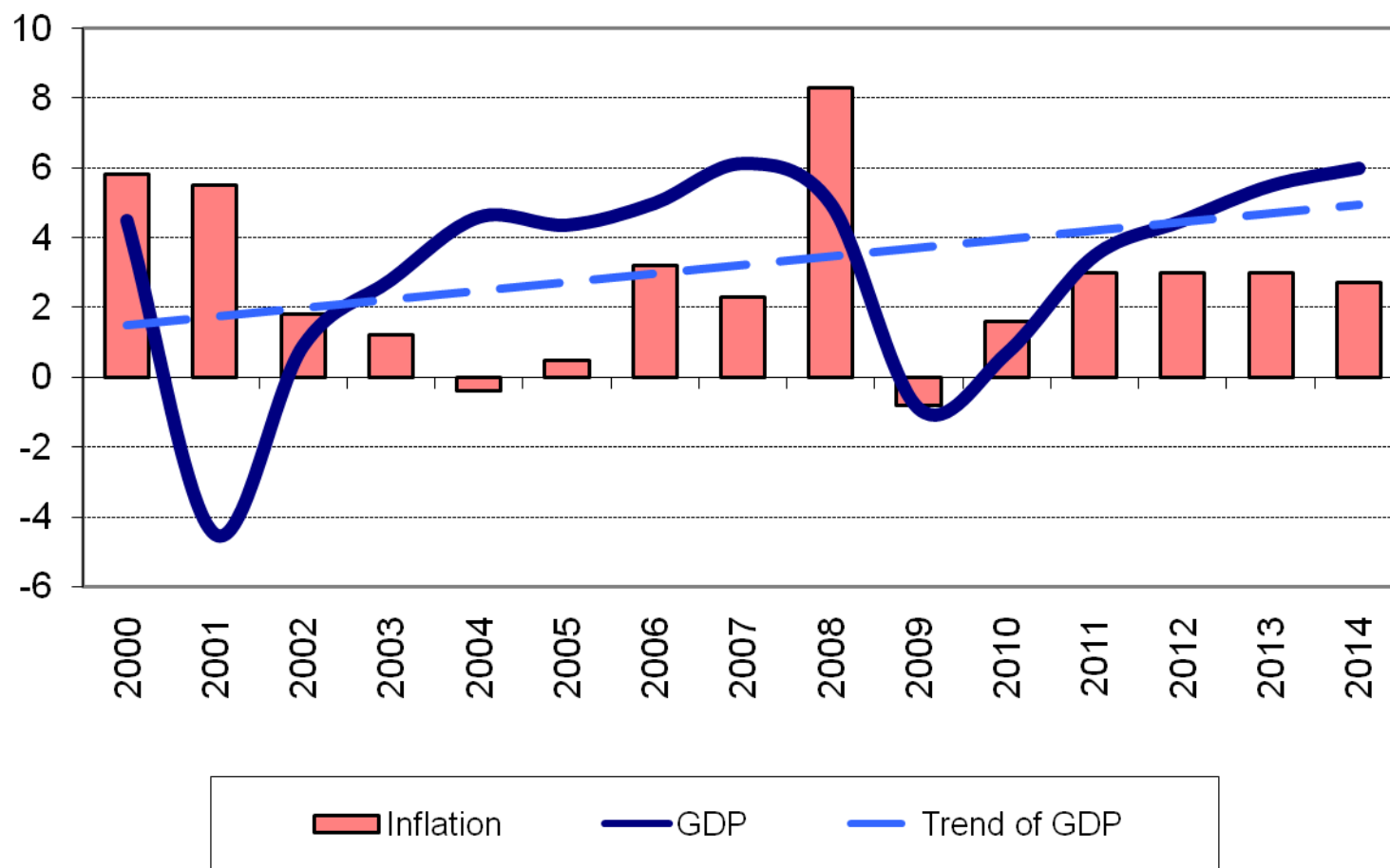
Svi programi razvoja su odvojeni pod-programi i predstavljeni su u različitim razvojnim delovima budžeta za tri godine.

Kapitalno i programsko budžetiranje

Aproprijacije u pod-programima razvojnog dela budžeta koji neće biti korišćeni tokom fiskalne godine, prebacuju su u iznosu od 50% u odobrene fondove za prvu polovinu naredne fiskalne godine.

Programski pristup u finansiranju obezbeđuje veću transparentnost i omogućuje javnosti da vidi kako se budžetska sredstva koriste na osnovu rezervisanja.

Makroekonomska politika



SADAŠNJA SITUACIJA U POGLEDU FISKALNE STRATEGIJE 2011-2013.

Planirani prihodi konsolidovanog vladinog budžeta u narednom trogodišnjem periodu su sa 34,5% BDP u 2011, smanjeni na 32,5% BDP u 2013.

Kontinuitet disciplinovane budžetske politike, što daje smanjenje ukupnog iznosa sa 37% BDP u 2011. na 34,4% BDP u 2013.

Budžetski deficit je projektovan na optimalno održiv nivo od oko 2% BDP.

PRETPOSTAVKE O SREDNJOROČNIM PROJEKCIJAMA PRIHODA

**Dalje smanjivanje poreskog opterećenja,
Kontinuitet u naporima da se smanji izbegavanja
poreza,**

Projektovana struktura prihoda

- poreski prihodi oko 55%,**
- socijalni doprinosi oko 30%**
- van-poreski i kapitalni prihodi oko 12%**

PRETPOSTAVKE O SREDNJOROČNIM PROJEKCIJAMA TROŠKOVA

Striktna kontrola novog zapošljavanja i zamrzavanje plata u javnom sektoru

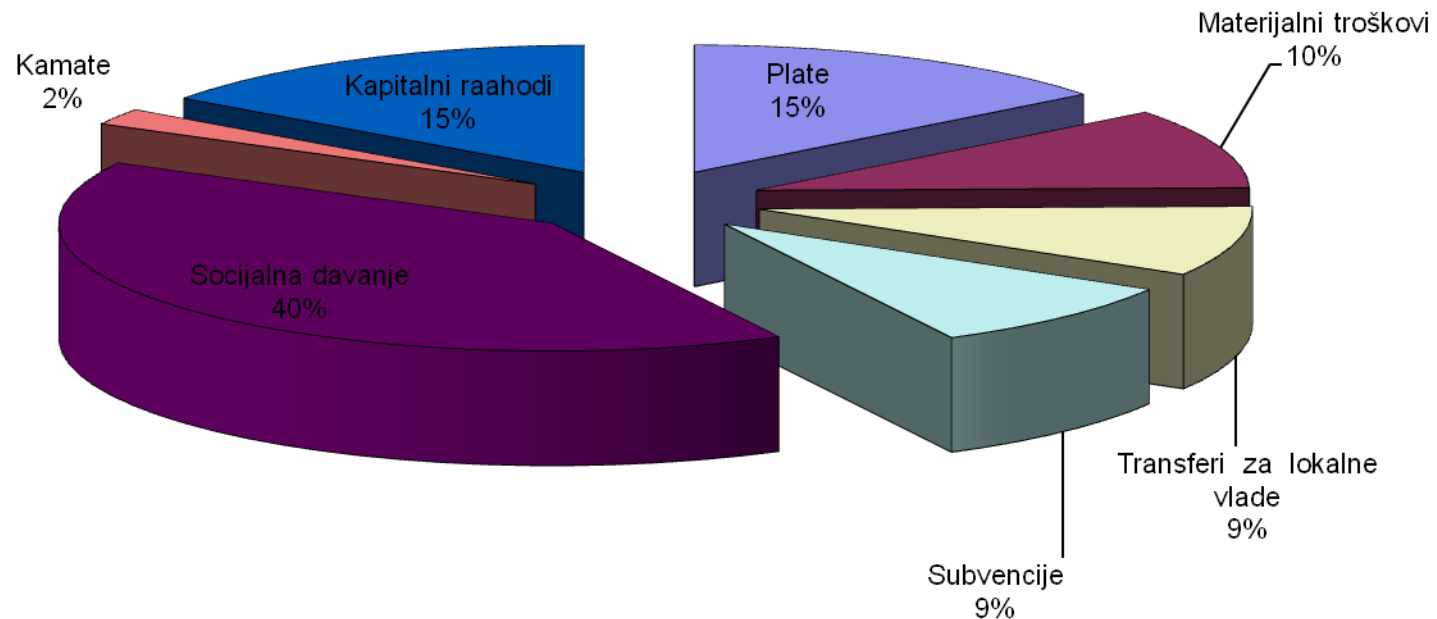
Smanjivanje neproaktivnih rashoda

Puna i pravovremena isplata penzija, socijalnih davanja i subvencija u poljoprivredi

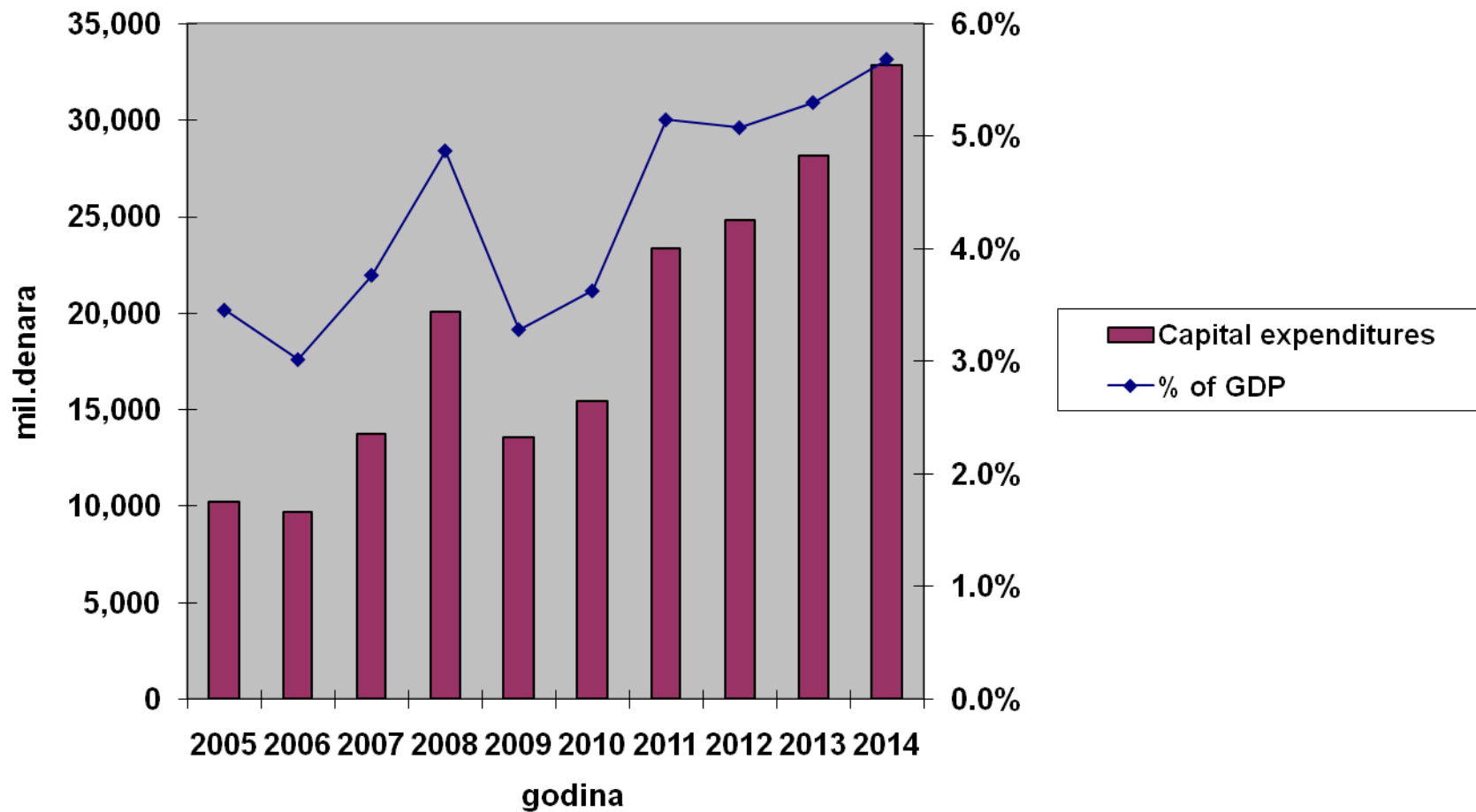
Poboljšanje troškovne strukture putem povećanja kapitalnih rashoda na račun smanjenja tekućih izdataka

Struktura budžeta i kapitalnih izdataka

Struktura rashoda

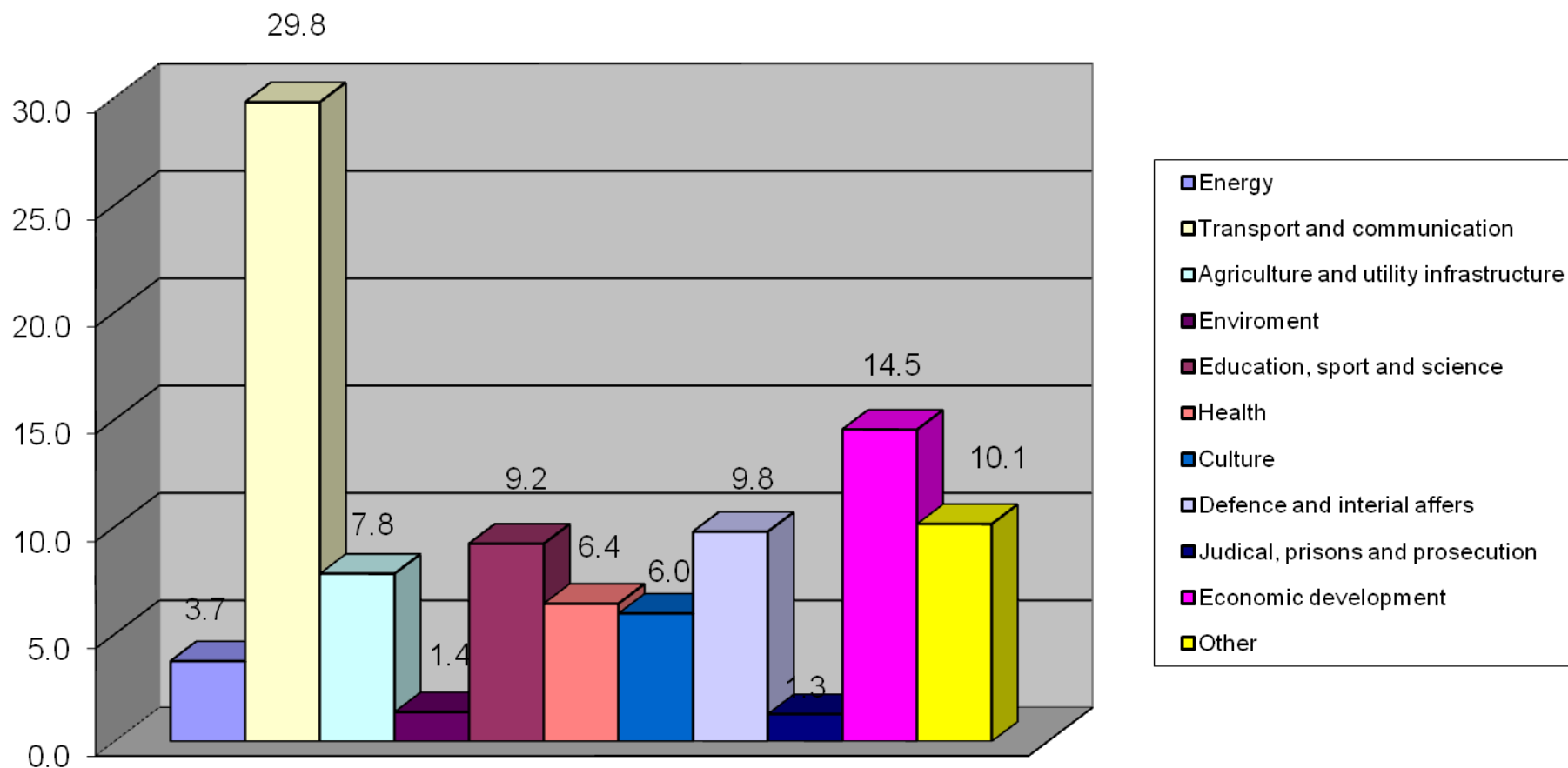


Trend kapitalnih izdataka i % BDP



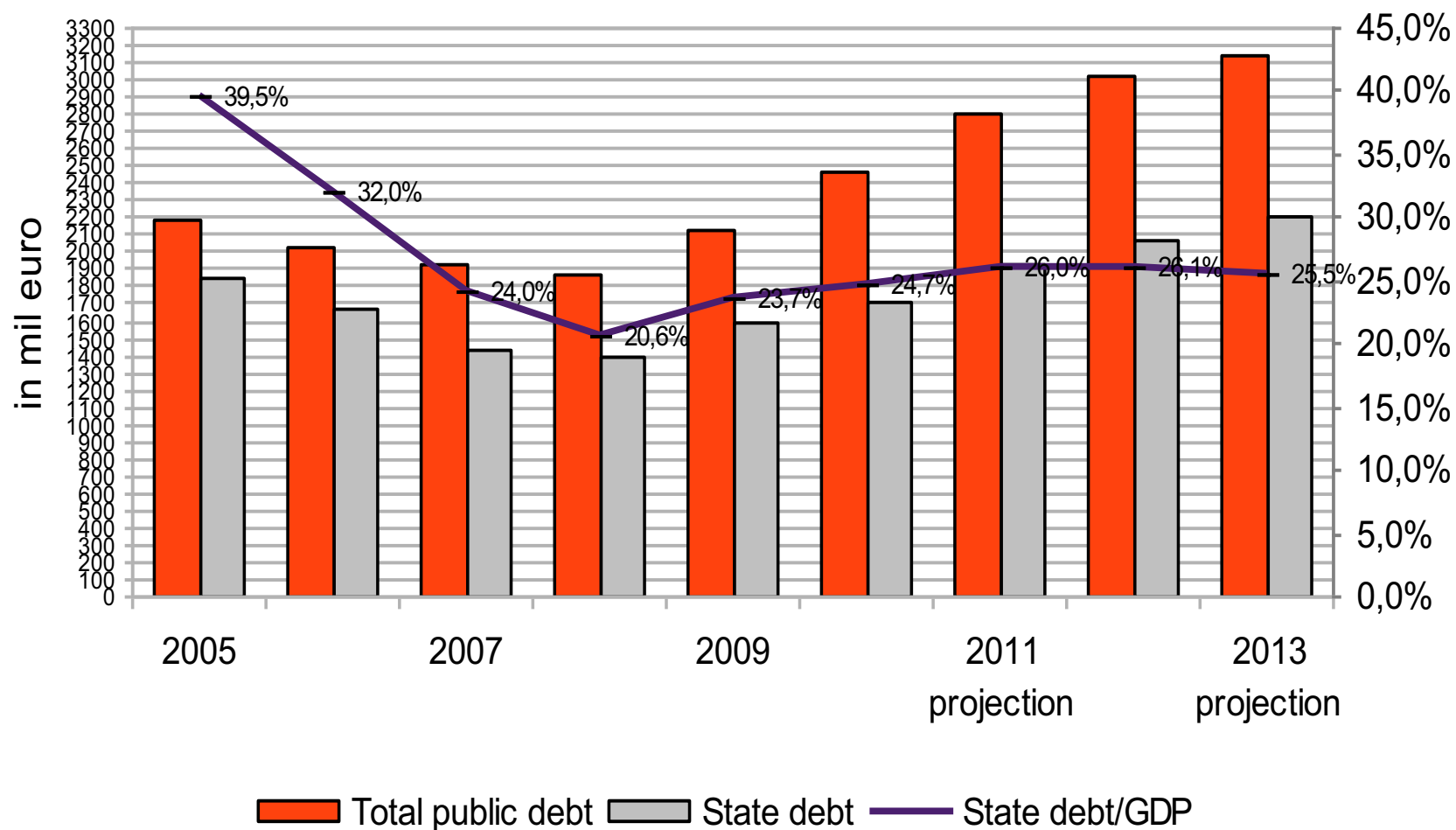
Kapitalno budžetiranje po sektorima

Kapitalni rashodi po sektorima



Javni dug

TREND OF PUBLIC DEBT



POBOLJŠANJE BUDŽETSKOG PLANIRANJA

Ministarstvo finansija stalno radi na poboljšanju budžetskog procesa, postupaka budžetskog planiranja i programskog planiranja i na uvođenju indikatora učinka kojima će se meriti programski rezultati.

U prethodnom periodu obezbeđen je značajan nivo transparentnosti budžeta.

Budžet obezbeđuje kompletne informacije o glavnim funkcijama korisnika budžeta, informacije o ostvarenim rezultatima u prethodnoj fiskalnoj godini, kao i informacije o kapitalnim pod-programima budžetskih institucija.

Poboljšanje budžetskog procesa u predstojećem srednjoročnom periodu uključuje:

- 1. Višegodišnje budžetiranje**
- 2. Povećanje i poboljšanje kvaliteta javnih finansija**
- 3. Veću diversifikaciju po sektorima i regionima**
- 4. Razvijanje indikatora za ustanovljavanje efikasnosti upotrebe budžetskih fondova**
- 5. Veću transparentnost putem uključivanja profesionalne javnosti i NVO sektora u budžetski proces**